

sum, illud *ego ex vi* significationis suæ accipitur pro supposito, quod est hic homo; ergo idem suppositum, quod ante Abraham existebat in propria natura, nunc est hic homo, et cum priorem naturam non amiserit, fit ut idem in duabus naturis subsistat. Et confirmatur secundo, nam cum in Scriptura hic homo Christus dicitur Deus, vel Deus sumitur improprie, et participatione quadam, et hoc est manifeste contra Scripturam, ut in superiori loco ostensum est; vel Deus sumitur pro vero Deo, tamen copula, *est*, sumitur abusive, ut sensus sit, *est Deus*, id est, conjunctus vero Deo, vel habet in se Deum, aut aliis similis, et hoc modo exponere est evertere fidem; sic enim, cum Spiritus Sanctus aut Verbum dicitur esse Deus, posset illa copula abusive exponi dicto modo. Deinde, quilibet homo justus posset dici verus Deus, unde in hoc non esset differentia inter Christum et alios sanctos homines, vel Angelos, nisi fortasse secundum aliquam majorem affluentiam divinorum donorum, cum tamen Paulus, ad Heb. 2, singulariter dicat, Filium Dei, non Angelos, sed semen Abrahæ apprehendisse. Deinde, cum idem Christus aut Verbum dicitur homo in Scriptura sacra, posset etiam id abusive exponi; nam, cum utrumque, scilicet Deus et homo, æque de illo in Scriptura dicantur, absurdum et voluntarium est, alterum abusive, alterum proprie intelligere. Quod si etiam concedatur Christum aut Verbum improprie dici hominem, ruit nostra fides; sic enim dici etiam posset Christum non esse vere hominem, sed apparere, et e contrario Verbum posset dici non solum homo, sed etiam humanitas, abusive explicando, quia habet humanitatem. Unicus ergo superest verus sensus, ut scilicet proprie idem Christus dicitur Deus, et homo, quod non potest esse verum, nisi ratione unius personæ ex duabus et in duabus naturis subsistentis.

5. *Confirmatur.*—Quod explicatur, et confirmatur tertio, quia duæ formæ, quæ in abstracto non prædicantur de se invicem, neque etiam prædicantur in concreto, nisi propter conjunctionem in eodem supposito, ut in calore et luce videre est; sic autem se habet in proposito humanitas, et divinitas, quia una non est altera, et tamen Deus est homo, et homo Deus; ergo id est propter conjunctionem talium formarum seu naturarum in eadem persona. Et simile argumentum est, quod duæ substantiæ integræ accidentaliter, sed unitæ non se denominant substantialiter, sed

denominative tantum, ut homo dicitur vestitus, non vestis; at vero in proposito, denominatio est substantialis, dicitur enim Deus homo, et non tantum humanatus; et homo, Deus, et non tantum Deifer, ut Nestorius dicebat. Quam rationem cum aliis explicuimus circa litteram D. Th., art. 2. Ultima ratio sumitur ex alio principio fidei, scilicet solum Dei Verbum factum esse hominem, non vero Patrem, nec Spiritum Sanctum, quod esse verum non posset, si per consensionem tantum voluntatum unio facta esset, aut per eximiam aliquam gratiam, aut solam conjunctionem cause vel organi ad miracula efficienda, aut alio simili modo, cum omnes hæ uniones includant æqualem habitudinem ad omnes tres divinas personas, a quibus efficiuntur hæc omnia, per naturam et voluntatem omnibus communem.

6. Fortasse tamen diceret Nestorius incarnationem tribui peculiariter Verbo, quod, videlicet, ille homo Christus speciali ratione ipsum repræsentaret, sicut Patres communiter dicunt, interdum Verbi personam peculiariter antiquis Patribus apparuisse humana specie, quia apparitiones illæ ad repræsentandum Verbum ipsum potissimum fiebant, licet efficientia esset communis toti Trinitati. Sed hoc imprimis evertit veritatem incarnationis, et illam in sola quadam repræsentatione constituit. Deinde solum secundum quamdam appropriationem accommodat incarnationem Verbo, non vero secundum veritatem et proprietatem, cum tamen re vera solum Verbum caro factum sit. Denique, si in antiquis illis apparitionibus fiebat singularis Verbi repræsentatio, id fuit quia significantib[us] Verbum in carne venturum esse; ipsa ergo Verbi incarnatio, jam non in repræsentatione aliqua, sed in rei veritate atque proprietate consistit.

7. *In Christo una tantum hypostasis.*—Dico secundo: sicut in Christo una est persona ex duabus et in duabus naturis, ita et una hypostasis, seu suppositum unum. Conclusio est de fide, solumque eget vocum explicatione; olim enim dubitatum fuit inter Latinos de nomine hypostasis, an naturam vel suppositum significaret, ut videre est in Hieronymo, tomo 2, epist. 57 ad Damasum; postea vero satis constituit significare suppositum, ut ex Concilio Alexandrino refert Nicephor., lib. 1° Histor., c. 15; Socrat., lib. 3, c. 7; tractatque late Basil., epist. 49; et Greg. Nyssenus, lib. de Differentia essentiæ et hypostaseos; Aca-

tius, in epist. ad Cyrrillum, quæ est 15 inter epistolas Cyrilli; et optime Nazianz., orat. 21, circa finem, ubi refert Athanasium ita vocem hypostaseos explicasse, eamdemque esse Damasi definitionem dixit Flavian., apud Nicæphorum, lib. 12 Histor., c. 4, et colligitur ex professione fidei ejusdem Damasi ad Paulinum, quam idem Nicephor. refert, lib. 12, c. 18; ubi enim latine est vox *subsistentia*, græce habetur ἵποστασις. De qua voce et etymologia ejus plura tradentur in disputationibus metaphysicis, quas propediem in lucem dabimus. Ex hac ergo nominis expositione constat, hanc conclusionem eisdem testimoniis et definitionibus, quibus prima, esse propbandam, quia persona idem est quod suppositum vel hypostasis, solumque addit quod sit in natura rationali; unde si in Christo essent duo supposita, cum utrumque esset rationalis naturæ, duæ plane personæ essent, ut recte D. Thomas argumentatus est. Ad definiendum igitur expressius hanc veritatem, atque errorem supra citatum repellendum, Concilia addunt unionem factam esse, non secundum dignitatem, sed secundum subsistentiam, quæ græce ἵποστασις dicitur; et specialiter in canon. 4 Concilii Ephesini, sicut una persona, ita una subsistentia seu hypostasis definitur; et canone secundo dicitur unio facta secundum subsistentiam. Idem quinta Synod., collat. 8, can. 5 et 8. Neque oportet alias probationes vel rationes multiplicare, cum ex dictis tam hic, quam circa litteram S. Thom., satis hæc constent.

8. *Persona et suppositum in Christo idem.*—Ex quibus satis etiam constat, ita esse Christo unam personam et unum suppositum, ut illa inter se nunquam distinguantur, sed unum et idem sint; nam, si persona est, necessario debet esse suppositum; quod si suppositum, idque in natura humana, vel divina, necessario etiam erit persona; sicut ergo personæ vel supposita in Christo non multiplicantur, ita neque suppositum et persona distinguuntur possunt. Solum est advertendum sanctum Bonavent., ir. 3, distinct. 6, art. 1, q. 1, explicare sententiam distinguenter in Christo suppositum a persona, ut nomine suppositi non intelligat id in quo substantificatur totum esse rei (ut ipse loquitur), sed id quod subjicitur generi vel speciei, ut hoc modo humanitas possit dici suppositum. Sed hic est abusus nominis; nam suppositum formaliter et proprie subsistentiam incommunicabilem significat, quæ in Christo distincta non est a

personalitate divina; imo, si proprie de genere et specie loquamur, quod in Christo subjicitur speciei et generi, est ipsa persona incarnata; non enim humanitas est homo, sed Christus, seu persona.

9. Dico tertio: terminus hujus unionis est aliqua persona. Hæc assertio aperte ex precedentibus sequitur, estque omnium communis, et omnino certa, quam colligit Cajetan. infra, art. 1, ex verbis Angeli, Luc. 1: *Quod ex te nasceretur sanctum, vocabitur Filius Dei;* quod enim beata Virgo concepit, et peperit, id est terminus resultans per incarnationem; concepit autem et peperit personam Filii Dei, ut subsistentem in humanitate; illa ergo persona, ut sic, fuit terminus hujus unionis. Ratione vero probatur. Primo, quia ostensum est terminum resultantem ex hac unione esse substantiam aliquam, et non fuisse aliquam naturam; ergo necesse est fuisse personam; supponimus enim unionem hanc esse propriam Verbi, atque ita in essentiali subsistentia factam non esse. Secundo, per hanc unionem resultat Christus, quia nec Verbum per se, nec humanitas per se potest dici Christus, et ex unione horum extremorum resultat hic homo, scilicet Christus; sed hic homo Christus dicit quamdam personam divinam et humanam, id est, in utraque natura subsistentem; ergo hæc persona, ut sic, est terminus resultans per hanc unionem. Denique, terminus in nobis resultans ex conjunctione naturæ cum sua subsistentia, est persona vel suppositum; sed hæc unio fuit in Christo, loco illius quæ in nobis est inter naturam et subsistentiam creatam; ergo.

10. Contra hanc vero conclusionem sentit Durand., in 3, d. 5, q. 2, quia terminus, inquit, actionis non præexistit actioni. Sed persona Christi supponitur incarnationi; non est ergo terminus. Et ideo ipse non agnoscit alium terminum preter unionem naturæ assumptæ ad personam assumentem. Sed quavis fortasse in modo loquendi a nobis differat, temere tamen loquitur, et sine fundamento; nam eadem persona, quæ secundum se, et ut subsistit in una natura, supponitur assumptioni, ut terminans aliam naturam, et ut constituens cum illa hunc hominem, vel potius hic homo, ut est persona constituta ex humanitate et personalitate divina, resultat per unionem. Quin potius, fieri non potest ut per actionem incarnationis sit facta nova unio, quin illa ultimo terminetur ad aliquid unum, quod in proposito est aliquid subsistens.

incommunicabiliter in humana natura, quod est esse personam. Denique contra veritatem catholicam his conclusionibus definitam objici possunt multa, quæ pertinent ad difficultates hujus mysterii explicandas, quæ commodius tractabuntur disputatione sequenti, ubi magis etiam explicabimus quomodo hæc unio substantialis et personalis sit.

SECTIO IV.

Utrum terminus hujus unionis sit persona simplex, vel composita.

1. Ratio dubii oritur ex fine p̄æcedentis sectionis, quia simplex persona Verbi supponitur ad hanc unionem; non ergo ut sic, potest esse terminus resultans per illam. In contrarium vero est, quia si aliqua persona composita esse debet terminus hujus unionis, oportet ut illa ex Verbo et humanitate componatur. Hoc autem videtur impossibile; repugnat enim Verbo venire in compositionem, hoc enim imperfectionem includit, quia componentia habent rationem partium, seque invicem perficiunt, sunt tamen natura sua ordinata ad totum componendum. Adde quod esse totius compositi ex componentibus resultat, quæ quidem Verbo divino convenire non possunt; ergo.

2. In hac re Theologi communiter recusant concedere, simpliciter et absolute terminum hujus unionis esse personam compositam, aut unionem hanc esse veram et propriam compositionem, ut videre est in Magistro, 3, distinct. 6; in D. Thom., q. 2, art. 3; Bonavent., art. 1, q. 2; Richard., art. 2, q. 3; Scot., q. 3; Gabr., q. 1, artic. 3; Durand., q. 3; Almain., q. 4, concil. 2; Marsil., q. 6, artic. 3, dub. 3; Alexand. Alens., 3 p., q. 6, memb. 2, art. 5; Cajetan. hic, art. 4, et 1 p., q. 3, art. 8, qui sentiunt compositionem absolute dictam in suo formaliter conceptu dicere imperfectionem in utroque componente, atque ideo repugnare Verbo divino. Addit Cajetanus, si non sit sermo de compositione simpliciter, sed aliquid addatur quo denotetur imperfectionem excludi, sic posse concedi, ut si dicamus esse personam ineffabiliter compositam, vel aliquid simile. Sed fortasse de modo loquendi est tantum controversia, nam res inter Catholicos facile constare potest.

3. *Terminus unionis hypostatica non est omnino simplex.*— Primum enim certum est, terminum hujus unionis, scilicet, qui per illum resultat, non esse omnino simplicem, si-

cut est persona Verbi secundum se sumpta. Hoc evidenter probat ratio dubitandi in principio posita, quia hic terminus non est persona Verbi secundum se, nec prout subsistit in sola divinitate; in Christo autem nihil aliud est omnino simplex, nisi ipsa persona Verbi secundum se. Et confirmatur, nam terminus hujus unionis, ut sic, resultavit, seu incepit esse in tempore. Sed nihil, quod hujusmodi est, est omnino simplex; ergo. Denique hic terminus resultat ex unione plurium rerum distinctarum; ergo non potest esse omnino simplex. Si enim sola significatio vocis consideretur, ipsum nomen unionis opponitur perfectæ simplicitati, si proprie de unione sit sermo, tum quia quæ uniuntur non sunt idem, tum etiam quia minus est esse unita quam esse unum, ut circa litteram D. Thomæ expositum reliquimus.

4. Secundo hinc evidenter fit, terminum resultantem per hanc unionem esse aliquid unum constans vel conflatum ex multis. Hoc patet ex dictis, et præterea explicatur, quia ille terminus est hic homo Christus, ut sic. Sed hic homo seu Christus includit humanitatem et subsistentiam Verbi, utramque intrinsece et aliquo modo constituentem ipsum, scilicet, subsistentiam dantem esse hypostasis vel personæ, et humanitatem dantem esse hominis; ergo. Unde in Symbolo Athanasii, Christus dicitur esse unus constans ex divinitate et humanitate, sicut homo est unus constans ex corpore et anima. His ergo in ipsa existentibus certis, solum superesse videtur quæstio de modo loquendi, an hic terminus, qui est unus per adunationem plurium rerum, sit dicendus simpliciter compositus.

5. Dico tertio, absolute dicendum esse, terminum resultantem per hanc unionem personam compositam esse. Hæc est sententia D. Thom. hic, art. 4, et videtur expresse diffinita in V. Synodo, Action. 8, can. 4: *Si quis non confletur unionem secundum compositionem, etc.* et infra: *Unam subsistentiam compositam.* Idemque repetit can. 7, et in VI Synodo, act. 4, epist. 1 Agath., hæc definitio probatur in Act. 11, epist. Sophronii, et Act. 13, c. 6; et Concilio Lateran. sub Martin. I, consult. 4, ubi confirmantur canones Synodi Ephesinæ, et quintæ Synodi, et consult. 5, cap. 17, condemnat eos qui ea, quæ de Christo in iis Conciliis sunt definita, negant proprie et secundum veritatem dicta esse; et ibi dem can. 6, definit proprie et secundum veritatem, *in duobus et ex duabus naturis sub-*

sistere; qui modus loquendi frequens est in dictis Conciliis, et Patribus infra citandis; illa vero particula *ex*, plane designat compositionem. Secundo ita loquuntur etiam Patres: Dionys., cap. 4, de Divin. nom., ante medium: *Ex qua, inquit, ineffabiliter est compositus;* et cap. 3, de Eccles. hierar., part. 3, circa finem: *Unum, inquit, illud et simplex ad compositum atque visibile sine immutatione sui per summam clementiam, benignitatemque processit.* Damascenus, lib. 3, cap. 3, 4, 5 et 7, sœpe id repetit; Gregor., homil. 38 in Evang.; Athanas. id ut clarum supponit, oratione *Quod unus sit Christus, circa principium;* Petrus Diacon., de Incarnatione et gratia, c. 3: *A sanctis, inquit, Patribus adunatione divinitatis et humanitatis, Christus Dominus compositus prædicatur.* Quod dicit fuisse definitum in Concilio quodam Antioch., contra Paul. Samosat., cuius fragmentum habetur 1 tom. Conciliorum, ex Euseb., lib. 7, cap. 22. Alii Patres, licet non aperte utantur nomine compositionis, alii tamen, quæ perinde esse videntur, utuntur, ut adunationis, copulationis ex duobus, conjunctionis, ut est apud Chrysostomum hom. 10 Joan.; Justin., lib. de Vera fidei expositione, circa finem; Cyril., epist. ad Nestor., et sœpe alias; Nazian., orat. 24, non longe a principio, commissionem etiam vocat; et orat. 42, vocat novam mixturam, et admirandam temperationem. Sic etiam Tertul., de Carne Christi, dicit in Christo esse hominem mistum Deo. Idem fere Hilari., lib. 2 de Trinit., circa fin.; et August., epist. 3 ad Volusian.: *Sicut homo, inquit, est mistura corporis et animæ, ita, etc.*, et 4 de Trinitat., cap. 13, inquit: *Dei Verbo ad unitatem commixtus homo est.* Que tamen locutiones, quæ misturam indicant, seu mistionem, non sunt extendendæ, sed pie explicandæ; a Patribus enim solum sunt usurpatæ ad explicandam veritatem hujus compositionis. Ultimo utor ratione sumpta ex dictis, et ex Basil., lib. 2 cont. Eunom., circa finem, ubi definit compositum esse, quod ex diversis rebus constat; sed Christus Dominus, quatenus est terminus resultans per hanc unionem est vere unus constans ex multis rebus; ergo vere compositus. Confirmatur primo, quia terminus hujus unionis non est simplex, ut ostensum est; ergo compositus; nam hæc duo immediate et contradictorie opposita sunt. Secundo confirmatur, quia magis compositus est Christus, ut est hic homo, quam sola humanitas, quia Christus intrinsece in-

cludit humanitatem, et aliquid aliud; ergo.

6. Tertio, quia terminus hujus unionis est aliquid unum, ut ex ipso nomine unionis per se notum est; et non est unum simplex, quia hoc repugnat unioni; ergo compositum: et non per accidens, quia est unum simpliciter, ut infra, quæst. 17, late dicetur, et constat ex V Synodo, act. 8, can. 1 et sequentibus; ergo unum compositum per se ac substantiale; et non est una natura; ergo una persona composita.

7. *Compositio hæc inter subsistentiam divinam et humanitatem immediata, inter naturam humanam et dirinam mediata est.*— *Quorundam mens.*— Dico quartu: hæc compositio proxime intercedit inter subsistentiam Verbi et humanitatem, et consequenter est compositio duarum naturarum in una persona. Declaratur et probatur prior pars, nam per incarnationem, quæ unica est actio, et per se unitiva unius cum alio, proxime et immediate unitur humanitas subsistentiae Verbi; ergo compositum, quod per illam resultat, ex his duobus extremis proxime et immediate componitur; ergo compositio ipsa proxime intercedit inter humanitatem et subsistentiam Verbi. Sed dicunt aliqui subsistentiam Verbi præcise et in abstracto sumptam non esse alterum extremum, cui humanitas unitur, sed esse quasi formale medium quo humanitas trahitur ad personam Verbi. Unde aiunt proprius et verius dici, hanc compositionem fieri immediate ex Verbo et humanitate, quam ex subsistentia Verbi et humanitate, quia Verbum revera est alterum extremum *quod* hujus unionis, quæ hypostatica est, et ideo immediate fit in persona Verbi, et non in natura divina, nisi quatenus Verbum in illa subsistit; et ideo Verbum ipsum est, cui altera natura immediate conjungitur; et ideo dicitur esse unum extremum *quod* hujus compositionis; personalitas autem Verbi non est extremum *quod*, seu cui humanitas unitur, sed est quasi vinculum seu medium quo humanitas trahitur ad personam Verbi; et ideo non dicitur propria compositione esse ex subsistentia Verbi et humanitate. Sicut albedo, verbi gratia, dicitur inhaerere quantitatib; *ut quo*, quia per illam inhaeret substantia; et ideo non fit propria compositione ex albedine et quantitate, sed ex albedine et substantia.

8. *Improbatur.*— Sed hæc falsa sunt, et sine fundamento dicta; nulla est enim ratio distinguendi in hoc negotio inter Verbum, et subsistentiam Verbi. Primum quidem, quia in re

sunt non solum idem ut Verbum et divinitas, sed etiam adæquate et convertibiliter idem, ita ut neque inter se distinguantur, neque in re unum distingui possit ab alio, a quo alterum non etiam distinguitur; ergo non potest in re unio fieri ad Verbum tanquam propria ejus, quin fiat proxime ad subsistentiam Verbi, neque e converso, quia hic agimus de compositione, prout in re facta est. Nec modus noster concipiendi personam Verbi in concreto, vel personalitatem in abstracto, quicquam refert, ut unum potius quam aliud concedatur; imo, si formalissime loquamur, subsistentia ipsa relativa Verbi fuit proxima ratio terminandi hanc unionem, ut infra ostendemus; et illi formalissime et proxime facta est unio. Neque est verum, illam subsistentiam ita esse vel potius considerari secundum rationem, ut medium *quo*, respectu Verbi, quin etiam sit vere unita et conjuncta humanitati, et sola ea ratione non tantum sit quo, sed etiam quod unitur; sicut punctum continuans partes lineæ non solum est quo illæ uniuntur, sed etiam ipsum est quod unitur utrique extremo, tam vere ac proprie, sicut punctum terminans lineam unitur illi; sic ergo divina et humana natura uniuntur inter se media subsistentia, quatenus humanitas ipsi substantiæ vere unitur, et hoc est quod indicant Concilia, cum dicunt hanc unionem esse secundum subsistentiam. Imo, etiam generatim loquendo, nullum est medium *quo* conjugens duo extrema, quod non sit unitum ipsis extremis, nisi fortasse sit ipsa formalis unio; subsistentia autem Verbi non est formalis unio, ut per se constat, et infra dicetur; ergo non potest concipi ut vineulum uniens duas naturas, seu Verbum cum humanitate, nisi quatenus ipsa per se ipsam proxime unita humanitati concipitur. Major inductione facile ostendi potest, et ratione, quia, seclusa unione formali, omne aliud uniens duo extrema non potest esse aut concipi, nisi ut quoddam tertium, in quo illa uniuntur, et consequenter necesse est ut prius et quasi propinquius secundum rem vel rationem illi uniantur. Exemplum autem de quantitate secundum veram doctrinam potius confirmat quod dicimus, nam albedo, verbi gratia, ita inhæret substantiæ media quantitate, ut cum illa faciat realem unionem et compositionem, ut latius infra, in materia de Eucharistia, declarabimus; nam ex illo mysterio sumitur sufficiens hujus rei argumentum; nam, sublata substantia, manet al-

bedo unita quantitatib; veramque compositionem cum illa facit, cum tamen nec novam acquirat, nec immutet quam antea habebat. Idemque dicendum est de visione, verbi gratia, intellectione, et similibus, quæ per potentias suas dicuntur inesse substantiæ, nam proxime et immediate uniuntur ipsis potentiis, easque informant. Qui autem contendet quantitatem ita esse medium quo qualitas inest substantiæ, ut non sit id cui immediate albedo unitur, consequenter dicere debet, quantitatem non esse proprium ac formale vinculum, seu medium unionis inter substantiam et albedinem, sed ad summum esse veluti dispositionem prærequisitam in substantia, ut possit qualitatem recipere; qua dispositione supposita, qualitas et substantia inter se immediate uniuntur per formalem unionem eis superadditam; sicut, qui dicunt quantitatem vel alias dispositiones prærequiri in materia, ut recipiat formam substantiæ, non dicunt eas dispositiones esse vinculum quo uniuntur materia et forma, sed illas præsupponi, ut haec inter se proxime uniatur. In hoc autem sensu exemplum illud nihil præsenti negotio deserviret, quia negari non potest quin subsistentia Verbi sit vineulum utriusque naturæ, et quo formaliter Verbum humanitati copulatur; est ergo haec compositio proxime ex subsistentia Verbi et humanitate, sive nomine subsistentiæ hypostasim intelligamus juxta frequentiorem usum Conciliorum, sive formaliter et abstracte ipsam rationem subsistendi Verbi; nam de utrisque etiam, ut ratione distinguuntur, est vera locutio, de uno, scilicet, de Verbo, ut extremo totali, de altero, scilicet, personalitate, ut extremo formalí, quod tamen vere etiam unitur humanitati.

9. *Probatur ultima conclusionis pars.* — Posterior pars conclusionis facile ex dictis declaratur, nam persona Verbi per se et essentialiter includit divinam naturam; et subsistentia Verbi, quantumvis abstracte et præcise concipiatur, re ipsa intrinsece et essentialiter includit totam divinitatem; et ideo, hoc ipso quod Christus proxime componitur ex subsistentia Verbi et humanitate, fit etiam compitus ex duabus naturis unitis in eadem subsistentia, cuius compositionis extrema sunt duæ naturæ, quæ distinctæ manent et inconfusæ, vineulum autem est ipsa subsistentia, ut explicari potest exemplo supra adducto de arbore, in cuius radice vel trunco duo rami uniuntur. Est tamen differentia notanda

in hoc exemplo, et in omni alio simili, quia in omni compositione duorum extremorum in uno tertio, quodlibet extremorum per se sumptum facit compositionem cum tertio, quia ab illo distinguitur; at vero in hac compositione sola humanitas distinguitur a persona Verbi, et ideo in hoc mysterio non est alia compositio, præter eam quo proxime fit ex humana natura et subsistentia Verbi; conjunctione autem duarum naturarum in una persona non addit aliam compositionem, sed solam simplicem unitatem personæ Verbi cum sua propria natura.

10. *Occurritur objectioni.* — Hinc facile solvit, si quis objiciat, nam tres personæ divinæ, licet inter se realiter distinctæ sint, et uniuntur in eadem natura, non propterea aliquid unum componunt; ergo, e contrario, licet duæ nature uniantur in una persona, non inde resultabit aliquid compositum. Negatur enim similitudo, divinæ enim personæ non proprie uniuntur in natura, sed sunt prorsus idem cum sua natura, et in ea sunt unum, et ideo in ea non faciunt compositionem, neque inter se uniuntur ut aliquid componant, ut recte Augustinus, *11 de Trinitat.*, cap. decimo. At vero in hoc mysterio duæ naturæ non sunt unum cum persona; altera enim natura, scilicet, humana, distincta est, quæ per compositionem unitur personæ, et ita resultat persona composita ex duabus naturis subsistentiis.

11. *Replicæ satisfit.* — Dices: cur ergo Concilia frequentius explicant hanc compositionem per extrema duarum naturarum; semper enim dicunt, Christum esse compositum ex duabus naturis in una subsistentia, cum compositio haec non proxime inter naturas, sed inter Verbum seu subsistentiam Verbi et naturam humanam versetur? Respondetur, Concilia utroque modo solere hujusmodi compositionem declarare, quia et in re una tantum est, ut diximus, et uterque modus illam explicandi deservit ad confutandos illos errores huic mysterio contrarios, quod facere intendunt Concilia. Unde in *V Synodo*, collat. 8, can. 3, sic legitur: *Si quis non confitelur unitatem Verbi Dei ad carnem animatam anima rationali et intellectuali, secundum compositionem, sive secundum subsistentiam factam esse, sicut sancti Patres docuerunt, anathema sit.* Et inferius dicitur, Eutychetem posuisse unionem secundum confusionem; Nestorium tantum secundum affectum: *Sancta vero Ecclesia (dicitur), utriusque impietatem rejiciens, uni-*

tionem Dei Verbi ad carnem secundum compositionem confitelur. In quibus verbis plane explicatur hæc compositio inter Verbum, seu subsistentiam Verbi, et humanitatem; infra vero, can. 7, dicit Synodus, Christum esse compositum ex duabus naturis; et can. 8, utroque modo compositionem declarat.